

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda dayı bacısı qızını qəddarlıqla öldürdü
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 18-19 aprel 2015-ci il Şənbə № 82 (6110) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Cavid Qurbanovun bankının qadın rəhbəri haqda şok ittihamlar

"Gəncəbank"ın Müşahidə Şurasının sədri Pərvanə Novruzova vətəndaşın mülkünü zorla ələ keçirməkdə, adam oğurluğunda və işgəncə verməkdə suçlanır; "Qoçularına əmr etdi ki, qızımı zorlasınlar..."

yazısı səh.10-da

Avropa Parlamenti ilə münasibətlərə yenidən baxılımmı...

yazısı səh.9-da

Rusiyanın Qarabağ siyasəti yeni qiyafədə

yazısı səh.13-da

Yasamalı icra başçısına töhmət verildi

yazısı səh.2-da

Deputatlar əfvlə bağlı danışdılar

yazısı səh.3-da

Mirqədirovun anasının müraciətinə media kapitanlarından cavab gəldi

yazısı səh.4-da

Xədicə İsmayılın həbs müddəti yenidən uzadıla bilər

yazısı səh.3-da

Rubl və manat "özünə gəlir"

yazısı səh.5-da

İsmayıl Şahtaxtinski: "Amerika polisi qəddar deyil"

yazısı səh.6-da

100 ilin savaşı: döyüşdə udan türk təbliğatda udur...

yazısı səh.12-da

Erməni təlimləri ilə bağlı Azərbaycandan sərt reaksiya

yazısı səh.11-da

Şəklə, yoxsa Allaha inanmaq...

yazısı səh.15-da

Goranboyda evə maskalı hücum; yaşlı ər-arvada işgəncə verdilər

yazısı səh.14-da

İqtidar Neft Fondunun vəsaitlərini xərcləməyə qərar verdi

MANAT

QAYIDIR... - ŞOK İDDİA

Xaricdəki 37 milyard dollar ehtiyatımızın təqribən 3-4 milyardı manatın kursunu bərpa etmək üçün gətirilir; neft karteli-OPEK-in üç əsas ölkəsi ilə intensivləşən təmaslar səbəbsiz deyilmiş; bəzi məmurlar 21 fevralın əksi prosesindən də milyonlar qazanmaq niyyətindədir...

yazısı səh.5-da

Ermənilərin AŞPA sessiyasına dair xain planı məlum oldu

AAŞPA-nın "100 illik" toplantısına sayılı günlər qaldı; sessiyanın gündəliyində Azərbaycan məsələsi olmasa da, tədbir ölkəmiz üçün də stresli keçə bilər yazısı səh.8-da

Abdulla Abdullayev: "Dövlətin adına xələl gəlməsin deyə danışmaq istəmirəm"

yazısı səh.3-da

Natiq Miri: "Azərbaycanda inqilab edə biləcək müxalif siyasi mərkəzlər yoxdur"

yazısı səh.9-da

Oligarx İsgəndər Xəlilovun qardaşının evindən narkotik çıxdı

yazısı səh.12-da

18-19 aprel 2015

Neftin qiymətinin dünya bazarında ucuzlaşması ilə manatın da devalvasiyası və milli valyutaya mümkün "ikinci zərbə" haqda əhalidə artan narahatlıq Azərbaycan iqtidarını qabaqlayıcı addımlar atmağa məcbur edib. Bütcdə neftin qiyməti 90 dollar nəzərdə tutulduğundan yaxın vaxtlarda hökumətin dövlət xərclərində bəzi ixtisarlara edəcəyi gözlənilirdi. İqtisadiyyatı əsasən, "qara qızıl"dan asılı olan qonşu Rusiya ehtiyat fondlarını tam zəiflətməmək üçün bu cür ixtisarlara getməyə məcbur olmuşdu.

Amma Azərbaycan iqtidarı nəinki bütcdə xərclərini azaltmağa, əksinə əhalinin əsas narahat edən manatı əvvəlki kursuna qaytarmaq üçün ciddi fəaliyyətə keçib.

Xəbərlərə görə, hökumət əhalinin ciddi maraqlandıran manatın məzənnəsinin "sərbəst üzərək" nəzarətdən çıxması üçün Neft Fondunun xaricdə ehtiyat kimi saxlanılan vəsaitlərini xərcləyəcək. Baş nazirin sabiq müavini, hökumətin iqtisadi komandasının planlarından xəbərdar olan deputat Vahid Əhmədov da AzadlıqRadiosuna müsahibəsində bu məlumatı təsdiqləyib. "Başqa cür mümkün deyil. Bəs Neft Fondu nədən ötrü yaradılıb? Əlbəttə ki, bu cür kritik vəziyyətlər yarananda, iqtisadi böhran yarananda vəziyyətdən çıxmaq üçün". Vahid Əhmədov Neft Fondunun xaricdəki vəsaitlə-

rinin nə qədərini geri çağıracağına bilmir, amma müstəqil iqtisadçılar təqribən 3-4 milyard dollar civarında olacağını proqnozlaşdırırlar. Məlumatlara görə, hazırda Neft Fondunun 2,7 milyard vəsaiti depozit və pul şəklindədir - bunlar sərbəst vəsaitlərdir və qısa müddətdə geri çağırılabilir. Qalan vəsaitlər isə səhm portfeli, daşınmaz əmlak və qızıl şəklindədir.

Qeyd edək ki, bu il yanvarın 1-nə olan məlumata görə, Neft Fondunun vəsaitləri 37 milyard dollardır.

***

Xəbərlərə görə, iqtidarın iqtisadi komandası əhalidə narazılıq doğuran 21 fevral devalvasiyasına getmək istəmirmiş. Amma xaricdəki pulların gətirilməsində iki aylıq müddət hökuməti bu addıma vadar edib. Bundan sonra ölkədə əhalinin xüsusilə bank

İqtidar Neft Fondunun vəsaitlərini xərcləməyə qərar verdi

Manat əvvəlki kursuna qaytarılır - şok iddia

Xaricdəki 37 milyard dollar ehtiyatımızın təqribən 3-4 milyardı manatın kursunu bərpa etmək üçün gətirilir; neft karteli-OPEK-in üç əsas ölkəsi ilə intensivləşən təmaslar səbəbsiz deyilmiş; bəzi məmurlar 21 fevralın əksi prosesindən də milyonlar qazanmaq niyyətindədir...

sektorundan ciddi narazılığı yarandı. Eləcə də dolların 2 manatadək bahalaşacağı haqda xəbərlərin yaratdığı ajiotaj səngimir ki, bu da "Bakı-2015" ərəfəsi sosial gərginlik, iqtidardan narazılıq yaradır. Yada salaq ki, Avropa Oyunlarından sonra Azərbaycan parlament seçkiləri ovcasına köklənəcək və belə görünür ki, müxalifət "manatın devalvasiyasını" iqtidara qarşı ən ciddi kozir kimi önə çəkmək niyyətindədir.

"Forbes" nəşri son sayında yazır ki, Azərbaycan manatı MDB məkanında böhrana ən davamlı və devalvasiyaya ən az məruz qalan valyutadır. Bu isə onu göstərir ki, iqtidar manatın "kəsrini" külli-miqdarda deyil, yalnız Neft Fondunun ehtiyatlarından müəyyən vəsait xərcləməklə düzəltməyə qərarlıdır.

Hökumətin Neft Fondunun vəsaitlərini manatın kur-

sunun sabitləşməsinə yönəltməyə qərar verməsinin daha bir ciddi səbəbi də var. Belə ki, Azərbaycan iqtidarı neft karteli - OPEK-in xüsusi-
le üçü əsas ölkəsi ilə son günlər intensivləşən təmasları səbəbsiz deyilmiş.

Redaksiyaya verilən xəbərə görə, Azərbaycan iqtidarı Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ), Səudiyyə Ərəbistanı və İraqla təmaslarda neftin qiymətinin yaxın aylardakı qiyməti ilə bağlı informasiya alıb. Çünki dünyada neftin ixrac qiymətini OPEK-də dikte edən üç ölkə var: Səudiyyə Ərəbistanı, İraq və Liviya. Bu sırada BƏƏ-də var. Xatırladaq ki, Dubay əmiri ötən ay Bakıda olub, bundan sonra gözlənilmədən Azərbaycan prezidenti Səudiyyə Ərəbistanına gedib və kral da daxil, neft sektorunu kurasıya edən emirlərlə görüşüb. Bu günlərdə isə gözlənilmədən daha

bir səfər reallaşmış. Bu dəfə SOCAR prezidenti Rövnaq Abdullayev İraqa səfər edib və neft naziri ilə görüşüb. Bu səfərlər iqtidarın "ərəb açılımı" kimi izah edilə də, mənbəmiz israr edir ki, bu görüşlərdə əsas müzakirə neftin yaxın aylardakı qiyməti ilə bağlı olub. "Hökumət dünyadakı neft oyunçularından qiymətlə bağlı informasiyalar əldə etdikdən sonra Neft Fondunun pullarının ölkəyə gətirilməsinə qərar verib. Yeni neftin hətta 20 dollara düşəcəyi barədə xəbərləri dəqiqləşdirməyə ehtiyac yaranmışdı. Belə bədbin proqnozların həqiqət payı olsaydı, iqtidar Neft Fonduna əl dəyməzdi. Manatın dollara nisbətə 78 qəpik olmasa da, bundan sonra 87-90 qəpik həddə gətiriləcəyi proqnozlaşdırılır" deyərək, qaynağımız bildirib. Yeri gəlmişkən, dünyada neftin qiymətində də artım

hiss olunmaqdadır. Aprelin 17-də olan məlumata görə, neftin qiyməti 65 dollara yaxınlaşıb...

***

Manatın əvvəlki kursuna qaytarılacağı barədə xəbərlər hökumət kulluarlarında yayıldıqdan sonra bəzi məmurlar, xüsusilə bankı olanlar yəni qazanc üçün "əllərini əllərinə" sürtməyə başlayıblar. Belə xəbərlər var ki, iqtisadi sektora aid bir nazirin türklərlə ortaq olan bankına son günlər külli miqdarda manat gətirilib. Dolların "göylərə" qalxdığı, manatla hətta kreditlərin dayandırıldığı bir vaxtda külli-miqdarda milli valyutanın banka yatırılması maraqlıdır. İddiaya görə, bu, dolların tezliklə enişindən xəbərdar olan həmin məmur bu dəfə 21 fevralın əksi prosesindən də milyonlar qazanmaq niyyətini göstərir.

□ "Yeni Müsavat"

Rubl və manat "özünə gəlir"

Ekspertlər bildirirlər ki, neftin qiyməti 70 dollar həddini keçdikdən sonra manatın məzənnəsində sabitlik yaranacaq

Son günlər neft və dollarla bağlı situasiya dəyişməkdədir. Rusiyada dolların məzənnəsi kəskin aşağı düşüb. Moskva birjasında dollar 2014-cü ilin noyabr ayından bu yana ilk dəfə olaraq 50 rubla qədər düşüb. Avro isə 1,1 rubl ucuzlaşaraq 53,07 rubl olub. Qeyd edək ki, aprelin ilk on günlüyündə avro Rusiya valyutasına nisbətə 1,37 rubl ucuzlaşmışdı və 53,84 rubla bərabər olmuşdu. Dolların məzənnəsi isə 1,04 rubl ucuzlaşaraq 50,82 rubla bərabər idi. Həmçinin dünya bazarda neft də bahalaşmaqdadır. Ekspertlər bu faktın manata təsirinin olacağı qənaətdəndirlər.

Ekspert Samir Əliyevin sözlərinə görə isə neft hazırda bahalaşır və mart ayının ortalarından başlayaraq son aylar itirdiyi mövqeləri bərpa etməyə çalışır. "Aprelin 10-dan isə dayanmadan üzü yuxarı gedir. Bu müddətdə "qara qızıl"ın hər bareli London birjasında 55 dollardan 65 dollara qədər bahalaşmış. Sonuncu dəfə ötən ilin dekabrında indiki həddə olub. Azərbaycanın milli valyutasının məzənnəsi də neftin

qiymətindən birbaşa asılıdır. Neftin qiymətinin hərəkət trayektoriyasından asılı olaraq manat da hərəkət edir. Ekspertlər neftin bahalaşacağı təqdirdə manata təzyiqlərin azalmasını qeyd edirlər. Mərkəzi Bankın rəhbəri də son açıqlamasında manatın neftin qiymətinə adaptasiya olunacağını bildirdi" deyərək, ekspert vurğulayıb.

Ekspertin sözlərinə görə, hər şey dünya əmtəə bazarla-

rındakı proseslərdən və hökumətin bu proseslərə reaksiyasından asılı olacaq: "Neftin qiyməti 70 dollar həddini keçərsə manatın məzənnəsində sabitlik yaranabilir. Eyni zamanda hökumət bəzi addımlar atmaqla manata təzyiqi azalda bilər. Bu addımlardan biri də 2015-ci ilin dövlət bütçəsi xərclərinin azaldılması ola bilər".

Samir Əliyev ehtimal edir ki, rublun bahalaşması uzunmüddətli olmayacaq: "Neft bahalaşmasında bir müddət sonra rublun yenidən ucuzlaşması müşahidə ediləcək. Əslində rublun bahalaşması Rusiya üçün də əlverişli deyil. Rublun ucuzlaşması ixracın artırılması üçün şans yaradır. Rusiya Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarındandır.

Ümumi ticarət dövriyyəsində 4-cü ən böyük ölkədir. İdxalda ən böyük çəkiyə malik ölkədir. Qeyri-neft məhsullarımızı ixrac etdiyimiz əsas ölkələrdəndir. Rublun kəskin ucuzlaşmağa başlayanda kənd təsərrüfatı məhsullarımızın rəqabət qabiliyyətini aşağı salırdı. İndi rublun bahalaşması Azərbaycan üçün də əlverişlidir. Rublun bahalaşması həmçinin Rusiyadan soydaşlarımız tərəfindən ölkəmizə pul göndərişlərinin dəyərini artmasına gətirib çıxarır. Dünya Bankının hesablamalarına görə, Azərbaycan iqtisadiyyatının 2,5 faizi pul köçürmələrindən asılıdır. Bu baxımdan rublun bahalaşması manata az da olsa əlavə dəstək verir".

Ekspert Natiq Cəfəri isə

vurğulayıb ki, neftin və rublun bahalaşması bir-birinə yaxın mövzular olsa da, müəyyən bağlantılar olsa da, amma müxtəlif faktorlarla bağlıdır: "Rusiyada rublun bahalaşmasına bir neçə faktor təsir edir: Rusiyaya idxal azalıb, ona görə də ölkədən biznes məqsədi ilə çıxan valyuta azalıb. İkincisi, Kreml öz nəzarətində olan oliqarxlara, biznes çevrələrinə əldə etdikləri valyutanın bir hissəsini daxili bazarda satmağı tapşırıb. Bu da dollar bolluğu yaradıb. Üçüncüsü, Rusi-

yanın xarici borcunun ödəmə qrafikində bu aylarda ciddi məbləğlər yoxdur, amma ilin sonuna ödəmələrin intensivliyi artacaq".

Ekspertin sözlərinə görə, neftin qiymətinin qalxmasının təbii səbəbi var: "Tamamilə ABŞ-a köklənmiş bazar ancaq oradan gələn siqnallara reaksiya verir. Son həftə ABŞ-da istehsalın az da olsa azalması, qiymətləri yuxarı çəkdi. Başqa heç bir fundamental səbəb yoxdur".

□ Rəy RƏFİYEVA

"Sərvətlərlə zəngin olan ölkələr demokratikləşməni qəbul edə bilmirlər"

Ümid Partiyasında "Avtoritar rejimlərdən demokratiyaya dinc keçidin dünya təcrübəsi" mövzusunda dəyirmi masa keçirildi

Ümid Partiyasının Mərkəzi qərargahında partiyanın Seçki və Təbliğat şöbəsinin təşkilatçılığı ilə "Avtoritar rejimlərdən demokratiyaya dinc keçidin dünya təcrübəsi" mövzusunda dəyirmi masa keçirildi. Mövzu ilə bağlı Seçki və Təbliğat şöbəsinin müdiri Qədir Aslanov məruzə ilə çıxış etdi. Sonra partiya sədrinin müavinləri Ənvər Ağazadə, Ramın Hacı, Elman Abbasov, Qasım Həsənov, Səməd Hətəmov və partiyanın Analitik təhlil və Siyasi proqnozlaşdırma üzrə şöbə müdiri Fəxrəddin Abdullayev mövzu ətrafında çıxış ediblər və müzakirələr aparılıb.

Məruzəçi Qədir Aslanov deyib ki, demokratikləşmə prosesi dedikdə ilkin olaraq totalitar yaxud avtoritar rejimdən daha demokratik siyasi rejimə keçid prosesi nəzərdə tutulur: "Bu proses həm avtoritar siyasi sistemdən tam demokratik sistemə, yaxud yarım-avtoritar sistemdən demokratik sistemə keçidi nəzərdə tutur. Bu prosesin nəticəsi bəzən vəhdətləşməni təşkil edə bilər, yeni nəticə etibarilə sistem həm demokratik, həm də bir sıra diktatorial rejimlərə xas cəhətləri özündə ehtiva edə bilər. (Məs: Birləşmiş Krallıqda olduğu kimi). Yaxud da ki, demokratikləşmə prosesi bəzi geriye dönüşlər yaşaya bilər (Məs: Argentinada olduğu kimi). Demokratikləşmənin müxtəlif xarakterik cəhətləri başqa bir siyasi fenomeni izah etmək üçün istifadə olunur. Bu fenomen ondan ibarətdir ki, ölkə müharibəyə doğru irəliləyir yoxsa onun iqtisadiyyatı inkişaf edir. Demokratikləşmə özü bir neçə faktorların təsirinə məruz qalır, buraya iqtisadi inkişaf, tarixi keçmiş və vətəndaş cəmiyyətinin göstəriciləri də daxildir. Bu prosesin sonundan əldə oluna biləcək ən ideal nəticə vətəndaşın səs vermək hüququnun tam təmin olunması və yeni siyasi sistemdə vətəndaşın mövqeyi-

nin mərkəzə çəkilməsidir. Demokratikləşməni öyrənən elmi cərəyanın adı, tranzitologiyadır.

Demokratikləşməyə təsir edən amillər...

Demokratikləşməyə təsir edən, nəticə etibarilə onu məhdudlaşdıran səbəblər və amillər barəsində bir sıra mübahisəli mövqələr mövcuddur. Yuxarıda qeyd olunduğu

kimi bir çox cəhətlər, həmçinin iqtisadiyyat, mədəniyyət və tarixi keçmiş bu əsas amillər sırasında göstərilir. Ən çox adı hallanan faktorlardan bir neçəsini nəzərinizə çatdırmaq istəyirəm.

Var-dövlət: Adambaşına düşən ÜDM demokratiyanın müvafiq ölkə daxilindəki həcmi ilə düz mütənasibliq təşkil edir. Hətta bəzi alimlər qeyd edir ki, ən varlı demokratik

quruluşların avtoritarizmə gəliyən dönüş yaşaması heç vaxt müşahidə edilməmişdir. Lakin Hitlerin yüksələn Alman iqtisadiyyatı fonunda artan diktatorial idarəetmə sistemi bu iddiaların əksini sübut etmiş olur. Həmçinin bir sıra elmi müşahidələrə əsasən deyək ki, dünyada baş verən, sənaye inqilabına qədər demokratiyaya üstünlük verən quruluşlar yox səviyyəsində idi. Bütövlükdə bu istiqamətdə aparılan müşahidələr onu göstərir ki, artan iqtisadi rifah ya demokratiyaya keçid prosesini sürətləndirir, yaxud da yeni bərqərar olmuş vəhdətləşməni (Avtoritar-demokratik quruluşun yaranması) doğurur. Bəzi demokratlar hətta düşünürlər ki, əgər ölkədə iqtisadi inkişaf sürətlənsə demokratik dəyişikliklər qaçılmaz hala gəlir. Əhalinin zənginləşməsi demokratiyanın nəticəsi olması yaxud bu zənginləşmənin özünün demokratikləşmənin bir aparıcı amili olması məsələsi tranzitologiya sahəsində hələ də mübahisəli olaraq qalır.

"Təbii sərvətlər lənəti" nəzəriyyəsinin mahiyyəti isə ondan ibarətdir ki, bu sərvətlərlə zəngin olan ölkələr demokratikləşməni qəbullana bilmirlər. Çünki həmin ölkələrdə elita bu zənginlikləri bir kənara qoyub əhalinin vergidən olan gəlirlərinə arxalanmağın marağında olurlar. Başqa bir tərəfdən də torpaq yaxud neft sahələrinə deyil fiziki resurslara kapital yatırılan elitələr ola biləcək inqilab nəticəsində investisiyalarının zərər görəyindən qorxurlar. Nəticə etibarilə onlar müxalifətlə zorakı toqquşmalar yaşamaqdansa qarşılıqlı güzəştə gedib razılığa gəlməyi və demokratikləşməni qəbul edirlər.

Vətəndaş cəmiyyəti: Bəzi nəzəriyyəçilər tərəfindən sağlaml vətəndaş cəmiyyətinin (QHTlər, birliklər, ziyalı kütləsi, insan hüquqları təşkilatları) demokratikləşmədə mühüm rol malik olduğu iddia olunur. Çünki bu təşkilatlar insanları amal ətrafında birləşməyə və sosial şəbəkə emələ gətirməyə münbit şərait yaradır. Yaranmış bu sosial şəbəkələr vasitəsilə dövlət iyerarxiyasına alternativ kimi çıxış etmək və təşkilatlanmaq mümkündür. Vətəndaş təşkilatlarındakı təcrübə insanların gələcək siyasi iştirakçılıq səviyyəsinin artırılmasına və demokratik rejimlərin emələ gəlməsinə zəmin yaradır. Nəticə etibarilə üfqi şəkildə təşkilatlanmış sosial şəbəkələr insanlar arasında ki inamı və etibarını gücləndirir. Bu isə öz növbəsində demokratik təsisatlarda çox önəmli faktora çevrilir".

Ümid Partiyası Analitik təhlil və Siyasi proqnozlaşdırma üzrə şöbə müdiri Fəxrəddin Abdullayev çıxışında

Gənclər Ümid Partiyasını seçir

Partiyasının Mərkəzi Qərargahında partiya rəhbərliyinə daxil olan gənclərin yeni üzv olan gənclərlə görüşü keçirilib. Görüşdə gənc siyasətçilər ölkədə və dünyada baş verən ictimai-siyasi prosesləri, qarşıdan gələn parlament seçkilərində gənclərin rolunu müzakirə ediblər. Həmçinin yeni layihələrlə bağlı fikirlər səsləndirib, ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etməklə uğurlar qazanmanın yollarını araşdırıblar.

Qeyd edək ki, bu cür görüşlər artıq partiyada ənənə halını alıb. Həftədə bir dəfə keçirilən görüşlərdə gənclər ictimai-siyasi prosesləri müzakirə edir, yeni təkliflərlə çıxış edir və düşüncələrini bölüşürlər.

bildirdi ki, əgər biz demokratiyaya keçidi əsas alırıqsa unutmamalıyıq ki, hər şeyi reallıqlara əsaslanaraq qiymətləndirməliyik. Əks halda başladığımız bu yolda yenidən əvvələ qayıtmaq məcburiyyətində qala bilərik: "Totalitar rejimdən demokratiyaya keçidin ən gözəl nümunəsi iyirminci əsrin sonlarına doğru SSRİ dağılıdıqdan sonra Pribaltika ölkələrinin keçidini göstərmək olar. Digər tərəfdən əgər biz demokratiyaya keçidi istəyirikse güclü sənaye ölkəsi olmağımız ən əsas şərtidir. Güclü iqtisadiyyat sənayenin üzərində cəmləşir. Gəlin baxaq bizdə bu amil vurğuladığım kimidir? Son olaraq da çıxışımı subyektiv bir sitatla bitirirəm: ABŞ-ın üçüncü prezidenti

Tomas Cefferson; "Dövlətin daxilində hakimi rejimin tutduğu siyasəti sevməyən qruplar ortaya çıxar, onun dəyişdirilməsi yönündə fəaliyyətə başlaya bilər və hətta bu rejimi devirmək isəyə bilərlər. Əsla onları təqib etməyin, onlara qarşı şiddət göstərməyin, nə dəki məhv etməyin. Əksinə gözünüzü qoruduğunuz kimi onları mühafizə edin. Bu demokratik dövlətin təməli sütünüdür".

Xatırladaq ki, Ümid Partiyası bir neçə aydır ki, ardıcıl olaraq hər həftə müxtəlif mövzularda dəyirmi masalar keçirir. Mövzular əvvəlcədən İcra Aparatının hər həftə keçirilən yığıncağında şöbə müdirləri tərəfindən kollegial şəkildə müzakirə olunur.

Kral Con və Topçubaşova yazılan məktub

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Təzəlikcə Vladimir İliç Lenin - SSRİ dövlətinin banisi, dünya kommunistlərinin lideri haqda nəse oxuyurdum, içində bir cümlə gözümə dəydi, öz-özümə xeyli güldüm. Həm də qanım qaraldı. Cümlə belə idi: "Lenin sürgündə olduğu İsveçrədən Rusiyaya qayıtdı".

Əslində müəllif tam olaraq düzgün yazmamışdı, yanlışdırsa İsveçrə tarixi boyunca heç zaman Rusiya ərazisi olmayıbdır, bu baxımdan Lenin ora sürgün edilə bilməzdi. Sürgün ölkə daxilinə edilir. Xaricə edilənin adı deportasiya, emiqrasiya ola bilər. Hər halda, yanlış da bir naxışdır və mən acı-acı düşündüm ki, gör çar Rusiyası necə humanist dövlət imiş, əleyhinə çıxanları İsveçrə kimi cənnətə sürgün edirmiş.

Yeri gəlmişkən, buna bənzər bir detal hələ SSRİ vaxtında keçən uşaqlığımdan yadımda qalıb. Tarix dərində belə bir fakt öyrətməmişdilər ki, çar Rusiyası inqilabçı Lenini tutub türməyə salmışdı, ona əzab verirdi, bayırdaki inqilabçı dostları ilə əlaqə yaratmasına əngəl törədirdi, kağız-qələmədən məhrum eləmişdi və sairə (Lenin Mədət müəllimin türmələrində qəzet-kitab üzünə həsrət qalan siyasi məhbuslarımızı görsə yaqin intihar edərdi, indi biz Mavzoleydə belkə Seyavuş Novruzovu ziyarət edərdik).

Bəs proletariatin lideri, bundan qabaqkı zərən babamız problemi necə yoluna qoyurmuş? Axı Lenin o qədər dahi idi ki, mütəlak çıxış yolu tapmalı idi, bizə belə öyrədirdi. O, yemək üçün verilən çar çörəyin üstünə südlə məktub yazıb bayırdaki inqilabçılara ötürürmüş! Təsəvvür edirsinizmi? Necə unikal konspirasiya metodu idi. Mən isə uşaq ağıllımla fikirləşmişdim ki, gör nə "qəddar hökumət" olub, siyasi dustağa, inqilabçıya, onu aşırmaq üçün silahlı üsyana çağıran bir şəxsə qara çörək və süd vermiş.

Başqa bir unikal "şiddət" detali Britaniya tarixinə aid kitabda qabağıma çıxdı. Yaqin bilirsiniz, Britaniyanın bizim anladığımız formada bir konstitusiyası yoxdur, bunu əsrlər boyunca verilmiş bir çox qanunlar (ingilislər bu qanunlara "bill" deyirlər - qədim türkcədən götürüblər, yəni, bil, ay bala, qanun beləncikdir) əvəz edir. Bu sənədlərdən ən məşhuru 1215-ci ildə kral Conun imzaladığı Böyük Əzadlıqlar Xartiyası - latınca Maqna Carta adlanan qanıdır. Həmin qanun, qısa desək, kralın səlahiyyətlərini azaldır, dövlətin idarə edilməsində feodallara və rəiyyətə müəyyən hüquqlar verir. Yeni, hələ indiyə qədər bizimki kimi geridə qalmış ərazilərdə hökmran olan "kral nə desə odur" prinsipini ingilislər 800 il qabaq rədd edəyiblər. Nəse, söhbəti çox uzatmadan kral Conun bu qanuna münasibətini həmin kitabdən oxuyaq: "Feodallar Temza çayı sahilində Vindzor və Steyns yaxınlığındakı Ranimed çəmənliyində kralı məcbur etdilər ki, sənədə möhür vursun. Deyilənə görə o, feodallarla çox nəzakətli davranmış, lakin öz qəsrinə qayıdandan sonra otağında özünü qəzəblə döşəməyə yıxmışdı".

Halbuki, kral Conun yerinə bizimkilərdən biri olsa Daxili Qoşunları qaldırır, camaatı minər, ölkənin 20 faizini fransızlara vermək bahasına belə hakimiyyət səlahiyyətindən bir qram əl çəkməzdi. Sən repressiv üsula bax: qəzəblə döşəməyə yıxılıb!

İndi isə Azərbaycan Demokratik Respublikasının görkəmli dövlət xadimi Əlimərdan bəy Topçubaşovun heyatından bir faktı oxuyaq. Topçubaşov Rusiya müsəlmanlarının hüquqları uğrunda, ümumən demokratik mübarizəsi səbəbindən hökumətin qəzəbinə gəlir, 1908-ci ildə onun 3 aylıq həbs qərarı verilir. O vaxt çar Rusiyasında bezi məhbuslara türmə yerini seçmək hüququ tanınmış. (Bəh-bəh...) Və paytaxt Sankt-Peterburqda cəzanı gözləyən Topçubaşova bu vaxt Bakıdan bir məktub gəlir. Məktubu Məmməd bəy Məmmədbəyov adlı bir şəxs yazmışdı. Qısa məzmunu belə idi ki, adam Topçubaşova böyük hörmət bəslədiyini yazırdı ("Sənin adın tarixə qızıl hərflərlə yazılacaq" - məktubdan sitatdır), onu Quba türməsinə seçməyə çağırırdı. Yazırdı ki, Quba sərin yerdir, üstəlik türmə rəisi köhnə tanışımdır, səni elə özüm Bakıdan Qubaya müşayiət edib rəisə təhvil verərəm, orda günün yaxşı keçər və sairə. Bəs bu Məmməd bəy özü kim idi? İnanmırsınız: adam Bakı polis idarəsi rəisinin köməkçisi işləyirdi! Hökumətin qəzəbinə gəlmiş, həbs edilən şəxsə Bakı polislərindən kiminsə indi belə xoş məktub yazmağı cəhənnəmə, adi qutabı rüşvətsiz ötürdüyünü təsəvvür edin.

Biz niyə bu kökə düşdük, hərdən fikirləşin.

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının aprelin 19-25-də keçiriləcək sessiyasında Ermənistan deputat qrupunun təşəbbüsü ilə "erməni soyqırımı"nın 100 illiyi ilə bağlı məsələnin gündəmə gətiriləcəyi gözlənilir. AŞPA-dakı qaymaqlardan əldə etdiyimiz xəbərlərdə bildirilir ki, aprelin 24-də Ermənistanın AŞPA-dakı təmsilçiləri sərbəst müzakirələrdə bu haqda silsilə çıxışlara hazırlaşır.

Öncə nümayəndə heyəti rəhbəri Avropa Parlamentinə 24 aprelin bütün Avropa Birliyi ölkələrində "erməni soyqırımı" günü kimi qeyd edilməsi qərarına görə təşəkkür çıxışı edəcək, daha sonra isə Ermənistan parlamentinin digər üzvləri danışacaq. Böyük ehtimalla bu çıxışları ermənilərin mövqeyini müdafiə edən digər AŞPA təmsilçiləri dəvam etdirəcək.

Sessiya salonunda çıxışlarla eyni vaxtda ermənilərin Avropadakı diaspor qurumları Avropa Şurasının binası önündə aksiya keçirməyə hazırlaşır. Avropa Binasının qarşısında aksiya keçirilməsi üçün qurumun rəhbərliyinə artıq bildiriş göndərilib, razılıq alınıb. Avropa Şurasının iş qaydalarına görə sessiya keçirilən günlərdə Avropa Şurasının binası önündə aksiya keçirilməsi üçün öncədən müraciət edilməlidir. Sessiyanın gedişinə və binaya giriş-çıxışa mane maneçilik yaratmayan aksiyaların keçirilməsinə hər hansı məhdudiyət qoyulmur. Aksiyanın təhlükəsizliyinə Strasburq polisi nəzarət edəcək. Erməni diaspor qurumları aksiyanı mediada geniş yer alması üçün bir neçə ölkədən 30-a yaxın telekanal və çap mediası təmsilçisini Strasburqa dəvət edib.

Qərbin erməni kartından yararlanaraq Türkiyəyə qarşı kampaniyayı davam etdirməsi Azərbaycanın Avropadakı diaspor qurumlarının gündəmində deyil. Bir-neçə qaynaqdan əldə etdiyimiz informasiyaya görə, Azərbaycanın diaspor qurumları 100 illik erməni yalanları ilə bağlı Strasburqda hər hansı kontur-aksiyaya hazırlaşmır.

Sessiyada Türkiyə və türk xalqı ilə bağlı səslənəcək iddialara cavab vermək missiyası Türkiyə Böyük Millət Məclisinin AŞPA-dakı heyəti üzvlərinin üzərinə düşür. Azərbaycanın qurumdakı nümayəndə heyəti üzvlərinin Türkiyə təmsilçilərinə dəstəyi mümkündür. Ancaq "Yeni Müsavat"ın əldə etdiyi informasiyaya görə erməni yalanları ilə bağlı Azərbaycan parlamentarlarının xüsusi proqramı yoxdur. AŞPA-nın yaz sessiyasında Azərbaycan nümayəndə heyətini o qədər də gərgin qrafik gözləmir - yaz sessiyasının gündəliyində Azərbaycanla bağlı heç bir məsələ yoxdur. Heyət üzvləri təmsil olunduqları bir neçə komitənin toplantılarına qatılacaq. Bundan başqa, Milli Məclis üzvləri qurumun Azərbaycan üzvləri həmməruzəçilərinin yay sessiyasında təqdim edəcəkləri hesabatın hazırlanması prosesi

Ermənilərin AŞPA sessiyasına dair xain planı

AŞPA-nın "100 illik" toplantısına sayılı günlər qaldı; sessiyanın gündəliyində Azərbaycan məsələsi olmasa da, tədbir Azərbaycan üçün də stressli keçə bilər

ilə yaxından ilgilənəcəklər. Hesabat Azərbaycanın Nazirlər Şurasına (AŞ) sədrlik etdiyi 1 illik dönməi əhatə edəcək. Azərbaycan ötən ilin yay sessiyasında demokratiyanın durumunu və insan haqları problemlərinə görə sərt tənqid edilmiş, İnsan Haqları Komitəsinin təşəbbüsü ilə Azərbaycanda siyasi həbslərlə bağlı hesabat hazırlanması qərarına alınmışdı. Avropa Şurasını belə bir hesabatın vacibliyini inandıran Azərbaycanın insan haqları müdafiəçilərinin bir neçəsi indi

bus siyahılarında olan şəxslərin bir neçəsi azad edilse, Avropa "demokratiyaya doğru addımlar"ı bəyənəcək.

Qayıdaq yenidən "erməni məsələsi"ne. Dəqiqləşdirdiyimiz daha bir xəbər "erməni soyqırımı" müzakirələrinin Türkiyə və Ukrayna arasında soyuq yellər əsdirməsidir. Ukrayna Ali Radasının ermənilərin mövqeyini müdafiə etməsi və məsələni gündəliyə çıxarmağa hazırlaşması Türkiyə tərəfin ciddi etirazlarına səbəb olub. Bu münasibətlər hər iki ölkənin AŞPA-dakı nü-

rəhbərlərinin tam heyətdə qatıldığı böyük bir törənlə təqdim edib. Bu səbəbdən Ukraynanın "erməni soyqırımı" məsələsinə aktiv dəstək verməsi Ankarada qıcıq yaradıb.

Ukraynanın bu məsələyə xüsusi diqqəti Viktor Yanukoviç iqtidarında erməni əsilli yüksək rütbəli məmurların olması ilə bağlıdır. Ukraynanın erməni əsilli məmurlarından ən yüksək rütbəli daxili işlər naziri Arsen Avakovdur. 1964-cü ildə Bakıda doğulan Avakov 1986-cı ildə ailəsi ilə İrəvana köçüb. Xarkovda təhsil alan Avakov tələbəlikdən sonra Ermənistana qayıtmayıb. 1 ildən çoxdur Ukraynanın daxili işlər naziri postunu tutur. Kiyevdəki bezi yüksək rütbəli məmurlarının etnik kimliyi ilə yanaşı məsələnin siyasi səbəbləri də var. Ukraynanın Ankaraya ilə soyuq münasibətlər mərhələsinə daxil olması ehtimal ki, Türkiyənin Kremlə yaxınlaşmaq cəhdləri ilə də bağlıdır.

Azərbaycan rəsmi səviyyədə AŞPA-nın yaz sessiyasını önəmsəməyə sadalanan məsələlərin dünya gündəmi üçün aktuallığını nəzərə alan "Yeni Müsavat" qəzeti sessiyanı geniş işıqlandırmağı qərar alıb. Qəzetin Strasburqa ezam olunan müxbiri AŞPA toplantıları və həmin günlər Strasburqda baş verənlər haqqında geniş reportajlar təqdim edəcək.

□ **Aygün MURADXANLI,**
musavat.com

"Sessiya salonunda çıxışlarla eyni vaxtda ermənilərin Avropadakı diaspor qurumları Avropa Şurasının binası önündə aksiya keçirməyə hazırlaşır"

həbsdədir. Azərbaycan hakimiyyəti çalışır ki, iyun ayında təqdim ediləcək hesabat mümkün qədər yumşaq tonda olsun. Bu istəyin yerinə yetəcəyi ehtimalı böyükdür - hesabatı Azərbaycan iqtidarı ilə yaxın münasibətləri olduğu deyilən Azərbaycan üzrə həmməruzəçi Pedro Aqramund hazırlayır. Hesabata yumşaq çalar qatacaq əsas məqam isə may ayında gözlənilir. Əgər ehtimal edildiyi kimi, mayın 10-da dövlət başçısı İlham Əliyev əfv fərmanı imzalasa və adı siyasi məh-

mayəndə heyətlərinin münasibətlərini də gərginlik həddinə çatdırıb bilər. Türkiyə bütün beynəlxalq tədbirlərdə Ukraynanın ərazi bütövlüyünə dəstək verib. Xüsusən Kırım türklərinə dəstək verməklə bu məsələdə hansı düşərgədə olduğunu bəlli edib. Yada salmaq ki, Kırımın işğalından qısa zaman sonra Kırım türklərinin lideri Mustafa Cəmioloğlu Türkiyənin ali dövlət mükafatına layiq görülüb və dönmə prezidenti Abdullah Gül Çankaya köşkündə mükafatı sahibinə Türkiyə dövlət və hökumət

Avropa Parlamenti ilə münasibətlərə yenidən baxılısınmı...

Beynəlxalq təşkilatın sənədinə münasibətdə müxalifətlə hakimiyyətin mövqeyi üst-üstə düşür, ancaq etiraz da var...

Roma Papasının ardınca dünyanın nüfuzlu qurumlarından biri olan Avropa Parlamentinin (AP) "erməni soyqırımı" ilə bağlı qəbul etdiyi qətnamə Türkiyə ilə yanaşı, Azərbaycanda da ciddi etirazlar doğurub.

Təqdir olunan hal budur ki, Avropa Parlamentinin əvvəlki qətnamə və tövsiyələri ilə müqayisədə ermənipərəst qətnaməyə iqtidar və müxalifətin baxışı üst-üstə düşür. Azərbaycan iqtidarının aparıcı simalarından biri, prezidentin icimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov deyib ki, Avropa Parlamentinin qətnaməsi anti-müsəlman, anti-türk ovqatından qaynaqlanır. Dövlət rəsmisi onu da əlavə edib ki, Rusiyaya qarşı formalaşdırılan birləşməyə qoşulmayan Türkiyə və Azərbaycandan qisas alırlar, belə getsə, Avropa Parlamenti ilə əlaqələrə yenidən baxılmalıdır. Düzdür, müxalifət təmsilçiləri münasibətlərə yenidən baxılmasının tərəfdarı deyil. Lakin hər halda tarixdə olmayan hadisələrlə bağlı Türkiyənin günahlandırılmasına qarşı sərt etiraz ifadə olunub və

sənəd pislənilib. Azərbaycan Ordusunun zabiti Ramil Səfərov nümunəsi istisna olmaqla, bu hadisə demək olar ki, ölkəmiz üçün ilk nümunədir. Xüsusilə də Azərbaycanda demokratiyanın bərqərar olunması, azadlıqların təmin olunması, məhbusların azadlığa buraxılması kimi məsələlərdə hakimiyyətə təzyiq yolunu tutan AP-in sonuncu sənədi Azərbaycan iqtidarını və müxalifətini yekdil rəy sərgiləməyə vadar edib. Adətən, Qərb paytaxtlarına münasibətdə haçalan iqtidar və müxalifətin mövqelərinin bu dəfə paralellik təşkil etməsi ümidverici qənaətlər yaradıb. Bəzi müşahidəçilər hesab edir ki, belə vəziyyətdə, xüsusilə də Azərbaycanda milli birləşmə daha çox zərurət olduğu halda Azərbaycandakı düşmənlərin bir yerə toplanması, vahid mövqedən çıxış etməsi

üçün unikal situasiya yaranıb. Bu, həm Türkiyəyə qarşı basqılara, həm ermənilərin Azərbaycanda qarşı da iddialarına, həm də anti-türk mövqeli xristian dünyasına cavab ola bilər. Üstəlik, aprel ayında iqtidarı-müxalifətli siyasi partiyaların görüşünün növbəti raundunun gözənləndiyi şəraitdə Qarabağ məsələsi dialoqun konkret mövzusu ola bilər. Ancaq iqtidarın AP-la əlaqələrə yenidən baxacağı ilə bağlı xəbərdarlığı müxalifət və bəzi ekspertlər tərəfindən birmənalı qəbul edilmir.

Müsavat Partiyası başqanının müavini Elman Fəttah "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Müsavat Partiyası hər zaman ümummilli məsələlərdə bütün siyasi qüvvələrlə dialoqun tərəfdarı olub: Saxta "erməni soyqırımı" haqda həm Papanın, həm də Avropa Parlamentinin mövqeyi qəbul ediləməzdir. Müsavat bu haqda prinsipial mövqeyini bəyan edib. O ki, qaldı iqtidarın AP ilə münasibətlərinə yenidən baxacağı ilə bağlı mövqeyinə, hakimiyyət hər məsələdən özünün avtoritar mahiyyətinə haqq qazandırmağa çalışır. Unutmayaq ki, AP bir neçə il öncə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən qərar verib. Müsavat Azərbaycanın avrointegrasiya siyasəti yeritməsində tələbkarıdır. Hakimiyyət məhz Rusiya ilə gözlənilməli şəraitdə Qarabağ məsələsi dialoqun konkret mövzusu ola bilər. Ancaq iqtidarın AP-la əlaqələrə yenidən baxacağı ilə bağlı xəbərdarlığı müxalifət və bəzi ekspertlər tərəfindən birmənalı qəbul edilmir.

"Əgər Avropa Parlamenti ilə əlaqələrə yenidən baxmaqdan söhbət gedirsə, Azərbaycan yaxşı olar ki, birinci Vatikana əlaqələrə yenidən baxsın. Çünki bu hadisənin ilham əliyəv Vatikana səfərindən

cəmi 10 gün sonra baş verməsi onun göstəricisidir ki, Vatikana bağlı yürüdülmüş siyasət, mədəni proqramlar və s. öz effektivliyi vermedi".

Bunu isə "Şərq-Qərb" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Ərəstun Oruculu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi. Ekspert deyir ki, əksinə, biz başqa mənzərənin şahidi olduq: "Ən azı indiyə qədər Roma papaları "soyqırım" sözünü işlətməmişdilər. Digər tərəfdən isə Avropa Parlamenti ilə buna görə əlaqələrə yenidən baxmaq məntiqsizlik olardı. Yeri gəlmişkən, Rusiya Dövlət Duması da "erməni soyqırımı"na rəsmən tanıyıb. Onda elə Rusiya ilə münasibətlərə yenidən baxmaq da. Bizim Qarabağ probleminizi yarıdan Rusiyadır, onunla münasibətlərə yenidən baxmaq. Ona görə də bu çağırışlar düşünlülməmiş çağırışlardır. Son vaxtlar, Azərbaycan siyasətində 3-5 gün irəliləməyi görməyən müxtəlif çağırışlar, hərəkətlər, real addımlar olur ki, təəssüf doğurur".

Bu mövzu ilə bağlı iqtidar-müxalifət dialoqu məsələsinə gəldikdə, Ə.Oruculu bildirdi ki, Azərbaycanda iqtidar-müxalifət dialoqu mümkün deyil: "Birinci, ona görə mümkün deyil ki, iqtidar buna hazır deyil. İkincisi, müxalifət düşüncəsi pərakəndədir, müxalifət olmaq uğrunda mübarizə gedir. Üçüncüsü, Azərbaycan üçün daha ciddi məsələlər var. Qarabağın işğalı bu gün baş verməyib, sonuncu hərbi əməliyyatlar 22 il bundan əvvəl dayanıb. Həmin müddətdə bu mövzuda ciddi dialoq olmayıb. Bir də ki, bir mövzu ətrafında dialoq mümkün deyil. Vaxtilə Ramil Səfərov məsələsində Avropa Parlamentinə YAP-ın təşəbbüsü ilə bir müraciət imzalandı. Onda müxalifət partiyaları da gedib o sənədi imzaladı, amma bu, nəyi isə dəyişdirmədi? Kimsə iqtidarla hansısa sövdələşməyə getməz istəyirsən, getsin, amma bunun adını iqtidar-müxalifət dialoqu qoymasın".

□ Cavid TURAN

"ABŞ" inqilabı kiminlə edək" sualı ilə üz-üzə qalacaq"

Politoloq Vaşinqtonun inqilab hazırladığı barədə yayılan informasiyaların pərdəarxası məqamlarından danışdı; Natiq Miri: "Bu gün Azərbaycanın daxilində inqilab edə biləcək xüsusi müxalif siyasi mərkəzlər mövcud deyil"

Son bir ayda artıq neçənci dəfədir ki, ABŞ-in Azərbaycanda inqilab etmək istədiyi barədə həm amerikalı, həm də Rusiyalı tanınmış siyasətçilər, ekspertlər tərəfindən informasiya yayılır, şərhlər verilir. Sırağın da bu qəbildən olan növbəti informasiya yayılıb. Bu barədə Tanınmış amerikalı analitik, Reyçan administrasiyasında işləmiş, sonralar "The Wall Street Journal", "Businessweek" kimi nəşrlərin baş redaktoru olmuş Pol Kreyq Roberts "Personal Liberty" portalında dərc edilmiş məqaləsində yazıb ki, Vaşinqton Azərbaycanın rəngli inqilabların hədəfi kimi nəzərdən keçirir.

Pol Kreyq Robertsə görə, Amerika administrasiyası Ermənistan, Özbəkistan, Azərbaycan və Qırğızistanda ya hakimiyyətləri inqilab yolu ilə dəvirməyə, ya da onların Vaşinqtona loyallığını satın almağa çalışacaq. Onun fikrincə, Ağ Ev dövlət katibinin müavini Viktoriya Nulandi Bakıya və İrəvana təsadüfən göndərməmişdi. Eyni zamanda pensiyaya çıxmış diplomat, rəngli inqilabların konstrukturu hesab olunan Riçard Maylzin geri çağırılaraq Qırğızistana müvəqqəti işlər vəkili göndərilməsi təsadüfi deyil. Özbəkistana səfir göndəri-

lən Pamela Spartlenin qarşısında isə bu ölkənin hakimiyyətinin ABŞ-a sadıqlığını "satın almaq" missiyası qoyulub. Qərbdədir ki, Amerikalı analitikin məqaləsinin xülasəsinə Rusiyanın "Voennoe Obozrenie" ("Hərbi İcmal") nəşri yer verib. Bu nəşr Rusiya Müdafiə Nazirliyinə yaxındır.

Digər amerikalı analitik Stiven Mak-Millan da eyni fikirdədir. Analitik hesab edir ki, Qərb Ukraynada tətbiq etdiyi "uğurlu model" Ermənistan, Qırğızistan və Azərbaycanda da sınaqdan keçirmək istəyir. Maraqlıdır ki, bu fikirlər də Rusiyanın

bir sıra media orqanlarında yayılıb.

Qeyd edək ki, ötən həftə Rusiya Dövlət Dumasının beynəlxalq işlər üzrə Komitəsinin sədri Aleksey Puşkov Bakıdakı ABŞ səfirliyini "narıncı inqilab" hazırlamaqda ittiham etmişdi.

ABŞ səfirliyi isə cavab bəyanatında Puşkovun dediklərinin əsassız və dəyərsiz hesab etdiklərini bildirmişdi.

Bir sıra ekspertlərə görə, Moskvanın vaxtaşırı olaraq Vaşinqtonu Azərbaycanda "narıncı inqilab" hazırlamaqda ittiham etməsi, eləcə də bu cür mövzuları gündəmə gətirməsi Kremlin Azərbaycanın ABŞ ilə yaxınlaşmasından narahatlığını göstərir.

Bəs, ABŞ həqiqətən də inqilab etmək istəsə, kiminlə edəcək, stavka edəcəyi qüvvə ənənəvi müxalifət, yoxsa hakimiyyətin özünün daxilindən hansısa qüvvə ola bilər?

Politoloq Natiq Miri hesab

edir ki, son zamanlar anti-ABŞ əhval-ruhiyyəsinin yaradılması informasiya savaşıdır. Rusiya öz lobbicilik etdiyi təşkilatlar və ekspertlərin vasitəsilə ABŞ əleyhinə müəyyən şübhələr yaratmaqda postsovet məkanının Amerika ilə münasibətlərini pozmağa çalışır: "Bu ölkələrin içərisində təbii ki, Azərbaycan da var. ABŞ-in Azərbaycanda inqilab hazırladığı barədə yayılan xəbərlər, şərhlər Rusiyanın əli ilə edilir.

O ki qaldı əgər ABŞ istəsə inqilab mümkündürmü və onu kiminlə həyata keçirəcəyinə, Ukraynada gedən maydan hərəkatında məhz ABŞ-in çox ciddi surətdə həm siyasi, həm maliyyə dəstəyi nəticəsində maydan hərəkatı iqtidarın dəyişməsinə nail oldu. Əks təqdirdə maydanda xalqın qələbəsi çox çətin olardı. Bu cür proseslər digər postsovet respublikalarında da ABŞ istəsə mümkün ola bilər. ABŞ hansısa

Natiq Miri

sa ölkədə inqilab reallaşdırmaq qərarına gəldiyi halda öncədən ciddi hazırlıqlar həyata keçirilir. Ölkənin müxalifət partiyalarını, vətəndaş cəmiyyəti ilə iş aparılır, böyük maliyyələr ayırmaqla, xalq arasında təbliğat aparmaqla xalqı bir mərkəz ətrafında toparlamağa nail ola bilirlər".

N.Miri fikrinə davam edərək dedi ki, diqqət etdikdə bu gün belə bir prosesin gətirdiyi Azərbaycanda görmürük. Bunun həтта şərtləri belə müşahidə edilmir: "Onu da nəzərə alaq ki, bu gün Azərbaycanın daxilində inqilab edə biləcək xüsusi müxalif siyasi mərkəzlər mövcud deyil. Belə bir durumda ABŞ istəsə belə, ortaya inqilabı kiminlə edək sualı ilə üz-üzə qalacaq. Doğrudur klassik müxalif partiyalar var, amma o partiyalar əvvəlki gücündə deyil və zəif düşmüş durumdadırlar.

O ki, qaldı inqilabı hakimiyyətin daxilindəki hansısa qüvvələrin əli ilə həyata keçirmək

təcrübəsinin burada da tətbiqinə mümkün olub-olmadığına, əgər ABŞ istəyirsə, hakimiyyətin içində də xüsusi qruplar hazırlaya və həmin qrupların vasitəsilə güc mərkəzi yarada bilər. Lazımı anda isə həmin qrupun əli ilə "saraydaxili çevriliş" edilə bilər. Zamanında düymə basılır və həmin güclər hərəkatə keçir, müxalifətdən də müəyyən güclərin prosesə cəlb olunması baş verir və saray çevrilişi edə bilirlər. Bu, ABŞ üçün yeni bir üsul deyil, bir sıra ölkələrdə bu üsuldan istifadə edilib. Ancaq bu gün Azərbaycanda belə bir təcrübənin həyata keçiriləcəyinə işarə edən heç bir hal mövcud deyil".

Ekspert sonda vurğuladı ki, hansı variantı təhlil etsək bəlli olur ki, ABŞ-in inqilab hazırladığı barədə informasiyalar dezinformasiyadır və məqsədliliklə yayılır. ABŞ-la münasibətləri korlamağa xidmət edən dezinformasiyalardır.

□ Etibar SEYİDAĞA

24 aprel soyqırım şouları ərəfəsində Roma papasının ardınca Avropa Parlamenti də "erməni soyqırımı" iddialarına dəstək verən mövqe nümayiş etdirdi. Türkiyə ilə yanaşı Azərbaycanı da narahat edən bu mövqelərin ardınca nələrin baş verəcəyi suallar doğurur. Bəzi müşahidəçilər üzüntü ilə ermənilərin təbliğatda türklər üzərində qələbə qazandıqlarını qeyd edirlər. Gözlənti var ki, "erməni soyqırımı" məsələsi ABŞ Konqresində müzakirələrə çıxarıla bilər. Belə ki, Konqresin Nümayəndələr Palatasının bir neçə üzvü "Erməni soyqırımı ədalət və həqiqət layihəsi" adlı sənəd hazırlayaraq Konqresə təqdim edib.

Qəzetimizin ötən sayında yazıldığı kimi, belə getmə, ermənilər Türkiyəyə qarşı təzminat iddiası da qaldıra bilərlər. Belə ki, ötən əsrin əvvəllərində Osmanlı dövlətində "The New York Life Insurance", "Equitable Life of New York", "AXA", "Munich Re", "La Compagnie L'union", "La Federale Insurance Company" adlı sığorta şirkətləri fəaliyyət göstərmiş. Osmanlıların erməni sakinlərinin məhz bu şirkətlərdə sığorta olduğu bildirilir. Əgər ermənilər bu şirkətlərə qarşı təzminat iddiası qaldırırsa, o zaman bu şirkətlər də qarşılıqlı olaraq Türkiyə dövlətinə qarşı, daha doğrusu, həmin vaxt köçürülən və ya iddia edildiyi kimi, öldürülən ailələrə məxsus əmlakı tələb edəcəklər. Güman olunur ki, Türkiyə daha çox bundan narahatdır. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, ermənilər Türkiyəyə qarşı 200 milyardlıq təzminat davası açmağa çalışırlar. Dünyada ədalətsizlik o həddə çatıb ki, yaxın onilliklərdə hər kəsin gözü qarşısında Azərbaycanın torpaqlarını işğal edən Ermənistan ölkəmizə 300 milyard dollardan artıq ziyan vursa da, bu təcavüzə yetərincə hüquqi və siyasi qiymət verilməyib. Lakin tarixdə olmayan iddialar əsasında Türkiyəni suçlu çıxartmağa çalışırlar.

NATO Əməkdaşlıq İnstitutunun rəhbəri Ferrux Məmmədov bildirdi ki, əslində təbliğatda kimin qalib gəldiyi hələ tam bəlli deyil: "Çünki Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi

qərar icradan daha çox tövsiyə xarakteri daşıyır. Təbii ki, bu qərar siyasidir və yaxın gələcəkdə Cənubi Qafqaz və Qara dəniz ətrafında baş verəcək siyasi gedişlər üçün hesablanıb. Avropa son bir neçə ildir məlum qətnamə ilə bağlı Türkiyəni xəbərdar edirdi. Ərdəğanın hökuməti isə hər dəfə bu məsələyə qeyri-ciddi yanaşdı və Avropaya "sən bu qərarı qəbul edə bilməzsən" deyərək, mesajlar verirdi. Artıq 13 ildir hakimiyyətdə olan AKP-nin siyasəti fiasko ilə nəticələndi. Ərdəğan bu gün çox ağır durumda qaldığını hiss etdi. Suriya ilə problemlər, ərəb dünyasından istədiyi dəstəyi ala bilməməsi BMT-də və getdikcə ölkə daxilindəki gərginləşən durumunu deməyə əsas verir. Ərdəğan indi sadəcə "hakimiyyətdə nə qədər qala bilərim" sualı üzərində siyasətini formalaşdırır".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlunun fikrincə, Roma papasının "ötən əsrdə ilk soyqırım ermənilərə qarşı həyata keçirilib" açıqlaması faktiki olaraq "erməni soyqırımının 100 illik" tədbirlərinə start verdi: "Bunun ardınca Avropa Parlamenti hərəkətə keçdi və aprelin 15-də 12 maddəlik "erməni soyqırımı" qətnaməsini qəbul etdi. Halbuki Avropa Parlamenti "erməni soyqırımı"na hələ 1987-ci ildə tanyıb. Eyni mövzuda təkrar qətnaməyə ehtiyac yox idi. Qətnamənin 4-cü bəndi birba-

100 ilin savaşı: döyüşdə udan türk təbliğatda uduzur...

Elxan Şahinoğlu: "Baş verənə etiraz etmək yetərli deyil, erməni lobbisini, erməni hiyləgərliyini qabaqlamaq lazımdır"
Fərrux Məmmədov: "Təbliğatda kimin qalib gəldiyi hələ tam bəlli deyil"

şa Azərbaycanın maraqlarına toxunur. Həmin bənddə deyilir ki, Türkiyə qeyd-şərtsiz Ermənistanla imzaladığı İsveçrə protokollarını yerinə yetirməlidir. Başqa sözlə, Brüssel Ankaraya "məsləhət" görür ki, Ermənistanla sərhədlərin açılması siyasətində Azərbaycanın işğal altındakı torpaqları amilini nəzərə almasın".

E.Şahinoğlu deyir ki, Roma papasının açıqlaması kimi Avropa Parlamentinin erməni pəncərə qətnaməsinin də heç bir hüququ qüvvəsi yoxdur: "Sənəd Türkiyəni nəyə məcbur etmir, bunu onların özləri də bilir. Məsələn, erməni lobbisinin bu istəyini yerinə yetirdi. Eləcə də

Vatikan, Roma papasının "soyqırım" açıqlamasının ardınca Türkiyə ilə münasibətlərə önəm verən mesajı yayınladı ki, Ankara sakitləşsin. Roma papasının "soyqırımın 100 illik yubileyində" İrəvana gəlməyəcəyi xəbərinin yayınlanması da erməni lobbisini məyus etməmiş deyil. Erməni lobbisinin növbəti hədəfi Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır. İndi çox çalışacaq ki, ABŞ prezidenti Barak Obama 24 aprel-də ermənilərə müraciətində "soyqırım" ifadəsini işlətsin. Barak Obama prezident seçilməmişdən öncə erməni lobbisinə "soyqırımı" tanıyacağını vəd etmişdi. Ancaq Obama Ağ Evə sahib olduğu 6 ildə bir dəfə də "soyqırım" ifadəsini işlətmədi. ABŞ-ın milli və təhlükəsizlik maraqları isə qarışıq Avropa qitəsində demokratik və dünyəvi müsəlman ölkəsi olan Türkiyə ilə sıx əməkdaşlığı dikte edir".

Ancaq politoloqa görə, hələ vəziyyəti bilmək olmaz: "Ermənistan və erməni lobbisi "soyqırımın 100 illiyi" tarixinə ciddi hazırlaşsınlar, "soyqırımın" tanınması kampaniyası

hələ bir neçə gün də davam edəcək, bəzi dövlət başçıları - imtina edənlərin sayı da get-gedə çoxalır - İrəvanda 24 aprel tədbirinə təşrif buyuracaq. Bir il bundan öncədən bilinirdi ki, erməni lobbisi "soyqırımın 100 illiyinə" ciddi hazırlaşır, gizli plan tərtib ediblər, hardan və necə başlayacaqlarını müəyyənləşdiriblər. Əlbəttə, Ərdəğanın 24 aprel-də Cənabqalada zəfər bayramının 100 illiyini keçirməsini anons etməsi uğurlu gediş idi. Ankaranın bu addımı erməni lobbisi və Ermənistanda müəyyən çəşqinliq yaratdı. Çünki Ərdəğan sanki beynəlxalq aləmə mesaj göndərdi: 24 aprel-də ya biz, ya da ermənilər. Ancaq düşünürəm ki, başqa gedişlərə də ehtiyac var idi. Bunun üçün isə Ankara ilə Bakı birgə əks-hücum planı hazırlamalı, Avropa və ABŞ-da geniş izahat işi aparmalı idilər. Baş verənə etiraz etmək yetərli deyil, erməni lobbisini, erməni hiyləgərliyini qabaqlamaq lazımdır. Bu istiqamətdə isə təəssüf ki, fəaliyyətimiz qənaətbəxş deyil".

□ **E.PAŞASOY**

Erməni əsgər anaları Qarabağa buraxılırmı?

Validəymlər separatçıların işğalçı qüvvələrində tüğyan edən yoluxucu xəstəliklərə düçar olan övladlarından narahatdırlar

Erməni əsgər anaları Dağlıq Qarabağdakı separatçıların işğalçı qüvvələrində tüğyan edən yoluxucu xəstəliklərə düçar olan övladlarından narahatdırlar. Bu barədə Regional Sabitlik və Təhlükəsizlik Mərkəzindən musavat.com-a məlumat verilib. Məlumat əsasən Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində, xüsusilə də Ağdərə rayonunun Madagiz və Talış kəndlərində mülki əhali və hərbiçilər arasında kütləvi şəkildə vərəm və bu tipli infeksiya xəstəlikləri yayılıb.

Artıq həmin ərazilərdə olan hərbi hissələrdə xidmət edən hərbi qulluqçular və mülki əhali məcburi qaydada rentgen-fluorografiya vasitəsilə müayinədən keçirildikdən sonra stasionar müalicəyə cəlb olunublar. Xocavənd

rayonunda dislokasiya olunan hərbi hissələrin birində isə hərbi qulluqçular arasında "suçiçəyi" xəstəliyinin kütləvi şəkildə yayılması, yeni açılmış tibb məntəqəsinin xəstələrlə dolması ilə nəticələnib.

Bütün bu olanlarla yanaşı həmçinin, 24 aprel tarixində qondarma "erməni soyqırımı" ərəfəsində guya Azərbaycan

tərəfindən cəbhə boyu genişmiqyaslı hərbi əməliyyatların həyata keçiriləcəyi barədə yayılan xəbərlər də Dağlıq Qara-

bağdakı mülki əhali və hərbi qulluqçular arasında ciddi təşviş səbəb olub. Hərbi qulluqçuların valideynlərinin və yaxınlarının onlara "vətəni qorumaq" deyil, nəyin bahasına olursa-olsun evlərinə salamat qayıtmaları barədə çağırışları isə erməni hərbiçiləri arasında xidmətə qarşı soyuqluq və ümitsizlik yaradıb.

Beynəlxalq "Human Rights House" təşkilatının İrəvan bürosunun üzvü, jurnalist Zaruhi Hovhannisyana "Aravot" qəzetinə müsahibəsində bildirdi ki, ölənlər hərbi qulluqçuların ölüm səbəblərini araşdıraraq "Mayreri vişt" ("Anaların ağrısı") təşkilatının üzvləri yaranmış vəziyyətlə bağlı Ermənistan rəhbərliyindən hesabat tələb edirlər. Onlar Qarabağdakı separatçı rejimin ərazisinə daxil ola bilmədikləri üçün övladlarının yaşayış və ya həlak olmasından xəbərdar ola bilmirlər. İnfeksiyon və yoluxucu xəstəliyə tutulanlar, müalicələri başa çatmamış ailələrinin himayəsinə qaytarıldığından, maddi sıxıntıdan əziyyət çəkən ailənin digər üzvlərinin də yoluxmasına şərait yaradırlar.

"Mayreri vişt" ("Anaların ağrısı") təşkilatı Ermənistanda "Əsgər anaları" ictimai birliyinə üzv olan təşkilatları hökumətdən hesabat tələb etməyə, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin ərazisinə daxil olmaq üçün tətbiq etdiyi süni maneələri ləğv etməyə, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin özbaşınalığına imkan verməməyə və təşkilatları birləşdirərək birgə mübarizə aparmağa çağırıb.

Qeyd edək ki, cəbhədəki gərginlik, sürətlə yayılan infeksiya və yoluxucu xəstəliklər ön xətdə xidmət edən erməni hərbi qulluqçularla yanaşı onların ailələrinin də təşvişinə səbəb olub. Nəticədə erməni hərbi qulluqçular ilə onların ailə üzvləri arasında rabitə əlaqələrinin kifayət qədər intensivləşməsi qeydə alınmışdır. Ermənistanda fəaliyyət göstərən rabitə operatorlarının məlumatına görə, son 3 ay ərzində Ermənistan ilə işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ əraziləri arasında mobil telefon danışıqlarının sayı bir neçə dəfə artıb.

□ **Xalidə GƏRAY**

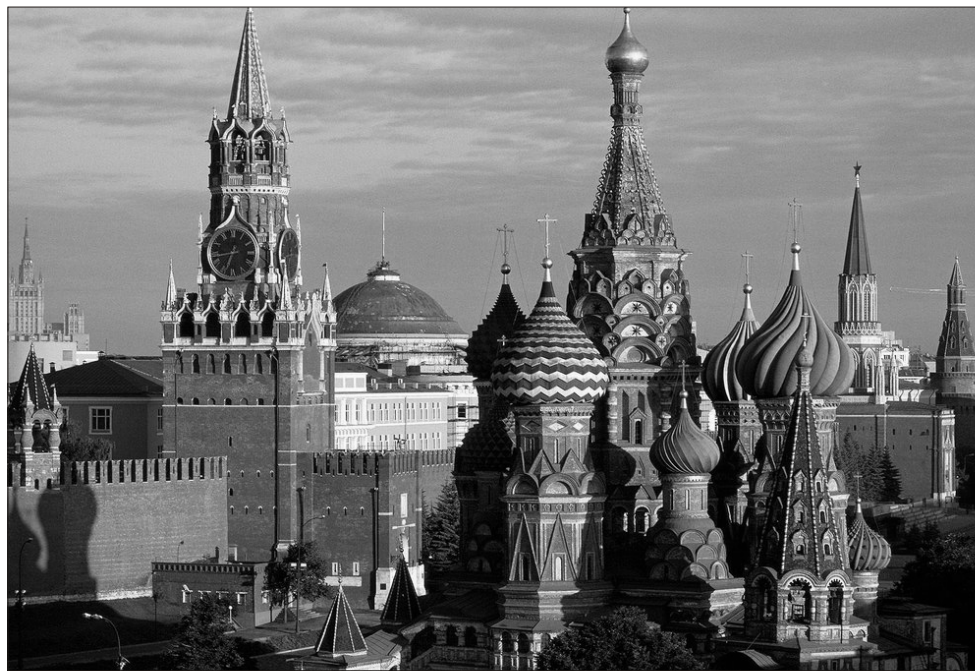
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

ölkə arasında müharibə başlasa, Rusiya açıq şəkildə Ermənistanın tərəfində çıxış etməyəcək, çünki Dağlıq Qarabağ KTMT-nin hüquqi məsuliyyət zonasına daxil deyir.

*****

Doğrudan da hüquqi cəhətdən Dağlıq Qarabağ Ermənistan, KTMT ərazisi sayılır. Ancaq beynəlxalq hüququ əsas götürüb də şimal qonşumuzun neytrallığına bel bağlamaq mümkündürmü?

Suala cavab almaq üçün Ukrayna nümunəsini, şimal qonşumuzun beynəlxalq hüquq normalarını, Budapeşt anlaşması ilə Ukraynanın ərazi bütövlüyünə verdiyi yazılı təminatı ayaqaltı edərək Krımı ilhaq etməsini, Abxaziya və Cənubi Osetiyanı de-facto özünə birləşdirib orada hərbi bazalar yaratmasını yada sal-

Uzun illər aparılı Qarabağ danışıqlarının nəticə vermədiyini ciddiyyə alan Azərbaycan haqlı olaraq öz hərbi qüdrətini, silahlı qüvvələrinin döyüş hazırlıqlarını artırmaqda, qardaş Türkiyənin potensial və təcrübəsindən yararlanmaqdadır. Vaxtaşırı Türkiyə silahlı qüvvələri ilə keçirilən birgə təlimlərdə əsas hədəflərdən biri də sözsüz ki, budur.

O da faktıdır ki, rəsmi Bakı öz hərbi parkını xeyli dərəcədə Rusiyadan aldığı silah-sursat, müasir döyüş maşınları və sistemləri hesabına təkmilləşdirməkdədir - işğalçı Ermənistan bundan ciddi şəkildə narahat olsa da və vaxtaşırı bu narazılığı ağası Rusiyaya bildirsə də...

Kreml isə belə görünür, Güney Qafqaza ünvanlı hərbi siyasətinə hətta forpost Ermənistan xatirə də düzəliş etmək fikrində deyil. Əksinə, Bakı ilə Moskva arasında hərbi sahədə əməkdaşlığın genişlənməsi gözlənilir. Çünki bu, hər şeydən öncə maliyyə, qazanc, böyük pul vəsaiti deməkdir ki, bu da sanksiyalar altında sıxılan Rusiyaya hava-su kimi lazımdır. Ancaq tək-cə biznes məsələsi də deyil, eyni zamanda Azərbaycanı özünü bağlamağın daha bir yoludur.

"Rusiya ilə Azərbaycan arasında hərbi-texniki sahədə mövcud olan əməkdaşlığı müsbət qiymətləndirirəm". Bunu Rusiya müdafiə nazirinin müavini Anatoli Antonov deyib. Nazir müavini iki ölkə arasında münasibətləri "yüksək səviyyəli" kimi qiymətləndirib: "Biz qarşılıqlı əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin tərəfdarıyıq. Rusiya hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq yolunda heç bir problem görmür".

*****

İki ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın vəziyyətini şərh edən rusiyalı hərbi ekspert, Rusiya Strateji Konyukturlar Mərkəzinin Ekspertlər Şurası-

nın üzvü Aleksandr Sobyenin da erməni saytlarından birinə müsahibəsində etiraf edir ki, Azərbaycan Ermənistan kimi Avrasiya İqtisadi Birliyinin və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) üzvü olmasa da, Rusiya Azərbaycan ordusunu gücləndirir.

Ancaq ekspertin izahı bir qədər fərqlidir: "Ona görə ki, Azərbaycan ordusu gücləndirilir ki, nə qədər paradoksal səslənsə də, bu, yeni müharibə təhlükəsini aradan qaldırır, mövcud sistemi möhkəmləndirir. Azərbaycandakı Rusiya silahlarını isə Ermənistan əleyhinə faktor kimi qiymətləndirmək lazım deyil".

Lakin ekspert münaqişə zonasında yeni müharibə ehtimalını da ciddi hesab eləmir: "Müharibə əlbəttə ki, olmayacaq. Rusiya mütəfiqlərini qəti şəkildə fərqləndirir. Mütəfiqlərə münasibətdə bizim başqa yanaşmalarımız, daha dərin əməkdaşlığımız var. Ermənistan da Rusiya hərbi bazası yerləşir. Ancaq Rusiya Azərbaycanı da unutmur".

Erməni jurnalistin "Bəs, Rusiya Azərbaycana silah satışını dayandıra bilərmi?" sualına belə cavab verir: "Azərbaycana silah verilməsi biz-

Rusiyanın Qarabağ siyasəti yeni qiyafədə

Sülh prosesinə əngəl yaradan Moskva Azərbaycanı həm silahlandırır, həm də müharibənin əleyhinədir; moskvalı hərbi ekspert: "Azərbaycana silah satışı biznes-anlaşma deyil, siyasi qərardır..." Rusiyanın müharibə variantında neytral qalacağı vədinə bel bağlamaq olarmı?

nes-anlaşma deyil, ölkələrdə sistemlərin möhkəmlənməsinə yönəlik siyasi qərardır".

Hərbi analitik son vaxtlar güclənən Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan üçtərəfli hərbi əməkdaşlıq və İrəvanın bu əməkdaşlıqdan keçirdiyi əndi-

şə ilə bağlı da danışıb: "Bu üçtərəfli əməkdaşlığın digər iştirakçıları nə qədər istəsələr də Türkiyə Ermənistanın hərbi və iqtisadi maraqları əleyhinə heç bir addım atmıyacaq. Çünki başa düşür ki, Ermənistan KTMT və Avrasiya Birliyi üzrə Rusiyanın ən yaxın mütəfiqidir".

*****

Bu arada Rusiyanın "Soveryenno sekretno" nəşri Qarabağ probleminin də perspektivinə həsr olunan maraqlı material dərc edib. Yazıda keçmiş SSRİ ərazisindəki etnik-ərazi münaqişələrinin gələcəyindən bəhs edilir. "Ukrayna böhranı göstərir ki, keçmiş postsövet respublikalarının ərazilərindəki həll olunmamış münaqişələr istənilən vaxt qaynar fazaya keçə bilər. Bura Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də daxildir".

"Postsövet məkanında mövcud olan "dondurulmuş" münaqişələr Rusiya sərhədləri yaxınlığında silahlı toqquşmaların meydana çıxması riski yaradır". Bu fikri isə Moskvada keçirilən təhlükəsizlik konfransında çıxışı zamanı Rusiya Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, ordu generalı Valeri Gerasimov bildirib. Gerasimova görə, münaqişələr Rusiyanın təhlükəsizliyini təhdid edir. Üstəlik, general münaqişələrin Qərb tərəfindən qızışdırıla biləcəyinə ehtiyat vurub. Yəni belə çıxır ki, Moskvanın özü yeni Qarabağ müharibəsində maraqlı deyil.

Rusiya Hərbi Ekspertlər Assosiasiyasının eksperti Aleksandr Perenciyev mövzunu şərh edərkən deyib: "Donbasdakı vəziyyət Minsk razılaşmasına baxmayaraq kövrək olaraq qalır. Tərəflər arasında hərbi əməliyyatların yeni və daha irimiqyaslı fazasının başlaması riski var. İstənilən vaxt Moldovanın Dnestriyanı bölgəsindəki münaqişə də alovlanı bilər. Müntəzəm olaraq atışmaların baş verdiyi və vəziyyətin gərginləşdiyi Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də hər an qaynar fazaya keçmək riski daşıyır".

O da bildirilir ki, Ermənistan da hərbi baza saxlayan Rusiya incə siyasət aparır, bu məqsədlə eyni zamanda Azərbaycanla da, Ermənistanla da əməkdaşlıq edir. Ekspertlərin proqnozlarına görə, əgər bu iki

maq, unutmaq yəter.

Demək, Moskvanın "dobro"sinu almadan hətta "ermənilər yaşamayan Ağdam" blits-əməliyyatla azad etmək də riskli ola bilər.

*****

Beləliklə, Rusiyanın yeni və məkrli Qarabağ siyasətinin əsas konturları üzə çıxır: Moskva Ermənistanın narazılığına baxmayaraq Azərbaycanı silahlandırır, lakin qəti şəkildə Qarabağda yeni müharibənin, Azərbaycanın öz ərazilərini hərblə azad etməsinin də əleyhinədir. İddia edir ki o, Azərbaycana hərbi paritet naminə silah-sursat satır. Guya Bakı silahları başqa ölkələrdən ala bilməz və guya Ermənistan Rusiyanın izni olmadan Azərbaycanın əlavə torpaqlarını zəbt edə bilməz.

Erməni təlimləri ilə bağlı Azərbaycandan sərt reaksiya XİN: "Bu, düşmənin siyasi-hərbi təxribat əməllərinin növbəti tərkib hissəsidir..."

Hikmət Hacıyev

desidir. May ayında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Ermənistan tərəfindən yaradılmış qondarma rejimə keçirilməsi nəzərdə tutulan qanunsuz "parlament seçkiləri" də Ermənistanın siyasi-hərbi təxribat əməllərinin növbəti tərkib hissəsidir".

Bəyanatda daha sonra bildirilir: "ATƏT-in Minsk Qrupu tərəfindən dəstəklənən Böyük Sülh Sazişi üzərində işə başlamaq əvəzinə, Ermənistan tərəfindən siyasi və hərbi təxribatçı əməllər vasitəsilə danışıqlar prosesinə xələl gətirilir. İşğal və təcavüzə əsaslanan, qəbul edilməz və qeyri-davamlı olan mövcud status-kvonun dəyişdirilməsi, münaqişənin həlli və nəticə etibarilə, regionda sülh və sabitliyin bərqərar olması üçün ilk növbədə Ermənistanın işğalçı qüvvələri işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmalıdır".

Yada salmaq ki, Azərbaycan torpaqlarında işğalçı qüvvələrin bundan əvvəlki (noyabr) hərbi təlimləri zamanı düşmənin 3 hərbcisi ilə birlikdə bir hərbi vertolyotu məhv edilmiş, bununla da az öncə (27 oktyabr) prezidentlərin Paris görüşündən sonra yaranan kövrək ümidlər də basdırılmışdı. Budefeki təlimlər isə Fransız Ollandin İrəvan və Bakıya növbəti səfəri ərafına təsadüf edir. Təsədüf mü?

Xarici işlər Nazirliyi Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Ermənistan tərəfindən keçirilən hərbi təlimlərlə münasibət bildirib. Bu barədə nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev açıqlama verib (lent.az).

Bəyanatda bildirilir ki, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində növbəti təxribatçı hərbi təlimlərin keçirilməsi işğal və təcavüzə əsaslanan mövcud status-kvonu saxlamağa və məqsədyönlü şəkildə regionda gərginliyi artırmağa xidmət edir: "Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində həyata keçirilən bu təlim güc tətbiq etmək və güc tətbiq edərək hədələməyin daha bir ifadəsidir. May ayında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Ermənistan tərəfindən yaradılmış qondarma rejimə keçirilməsi nəzərdə tutulan qanunsuz "parlament seçkiləri" də Ermənistanın siyasi-hərbi təxribat əməllərinin növbəti tərkib hissəsidir".

Bəyanatda daha sonra bildirilir: "ATƏT-in Minsk Qrupu tərəfindən dəstəklənən Böyük Sülh Sazişi üzərində işə başlamaq əvəzinə, Ermənistan tərəfindən siyasi və hərbi təxribatçı əməllər vasitəsilə danışıqlar prosesinə xələl gətirilir. İşğal və təcavüzə əsaslanan, qəbul edilməz və qeyri-davamlı olan mövcud status-kvonun dəyişdirilməsi, münaqişənin həlli və nəticə etibarilə, regionda sülh və sabitliyin bərqərar olması üçün ilk növbədə Ermənistanın işğalçı qüvvələri işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmalıdır".

Yada salmaq ki, Azərbaycan torpaqlarında işğalçı qüvvələrin bundan əvvəlki (noyabr) hərbi təlimləri zamanı düşmənin 3 hərbcisi ilə birlikdə bir hərbi vertolyotu məhv edilmiş, bununla da az öncə (27 oktyabr) prezidentlərin Paris görüşündən sonra yaranan kövrək ümidlər də basdırılmışdı. Budefeki təlimlər isə Fransız Ollandin İrəvan və Bakıya növbəti səfəri ərafına təsadüf edir. Təsədüf mü?

Paytaxt Bakımızda tez-tez rastlaşdığımız manzərələrdən biri də metroda, metro çıxışlarında, ictimaiyyətin sıx olduğu yerlərdə Mirmövsum Ağanın şəkillərinin satılmasıdır. Son vaxtlar bu "alver" işinə gənc oğlanlar da qatılıb. Zorla əlindəki şəkli satmağa çalışanlar, "əvəzində nə verərsən, verərsən" deyirlər. Sonradan məlum olur ki, xalq arasında "Ətağa" kimi tanınan Ağa Seyid Əli Mir Abutalıb oğlu Mir Mövsumzadənin şəklinin əvəzində ya 20, ya da 30 qəpik istənilir.

Şekli satmağa çalışan uşaqlarla söhbət zamanı məsələni bir qədər də yaxından çözməyə çalışdıq. Bu məqsədlə metronun "Neftçilər" stansiyasının çıxışında əlində Mirmövsum Ağanın şəkillərini satan uşağa yaxınlaşdıq. 10-11 yaşında olan, adını demək istəməyən oğlan bildirdi ki, satdığı şəkildən ona yalnız 5 qəpik qalır: "Bu şəkilləri ucuz bir yerdən 15 qəpiyə alıb 20 qəpiyə satmağa çalışırıq. Son zamanlar şəkil almaq istəyənlərin sayı azalıb". Azyaşlının sözlərindən o da məlum oldu ki, şəkilləri pulsuz satanlar da var və bunu yalnız savab xatirinə edirlər: "Ancaq mən bundan özümə gündəlik çörək pulu qazanmağa çalışıram".

Qeyd edək ki, ictimaiyyətin sıx olduğu və uşağın israrlı olaraq baxmayaraq şəkili almaq həvəsində olanlar gözə dəymirdi. Şəkil "alveri"ə marağ göstərməyən gənc bir qıza yaxınlaşdıq. O, belə şəkillərə yox, yalnız Allah inandığını dedi: "Əslində şəkli inanmağın özü günahdır. Mən heç kimə və heç nəyə deyil, bir Allaha inanıram və ona pənah aparıram".

Bundan sonra Ağanın şəklini alan yaşlı bir qadını söhbətə

Şəklə, yoxsa Allaha inanmaq?

Mirmövsum Ağanın şeklindən pul qazananlar günaha batır; **ilahiyatçı: "Allah dostlarına təzim və ehtiram elə Allaha ehtiram etmək kimidir, ancaq ifrata varmamaq şərti ilə..."**

tutmağa çalışdıq. Şekli hansı məqsədlə aldığını soruşanda qadının cavabı belə oldu: "İşlərim avand olması üçün həmişə Mirmövsum Ağaya dua oxuyur, onun ruhuna salavat çevirirəm. Şəkili də alıb çantamda, ya da ki, kitab rəfimdə saxlayıram. Bununla da inanıram ki, onun şəkili həmişə yanımda olarsa ruhu da bizimlə birgədir. Ailəlikcə Ağanın xatirəsini daim əziz tutur, imkan tapdıqca ziyarətgahına gedirik".

***

Göründüyü kimi, seyidin şəkilindən bəziləri ticarət üçün,

bəzisi xeyir tapmaq, bəzisi isə yalnız savab qazanmaq üçün istifadə edir. Bir çoxu bu "alver" in arxasında başqa məqsədlərin də dayandığını iddia edir. Lakin burda bir məqam var: insanlar Allaha pənah aparmaq əvəzinə şəklin gücünə inanır, ondan xeyir umurlar. Bəs, dində övliyə və seyidlərə, pir və ziyarətgahlara pərəstiş, təzim necə qarşılır və nə dərəcədə doğrudur?

İlahiyatçı Bəhrüz Camal "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Allah dostlarına təzim və ehtiram elə Allaha ehti-

ram etmək kimidir. "Bir zamanlar insanlar bəşəri Allaha deyil, bütələrə, hansısa dinlərə pənah götürüldülər. İslam dininin göndərilmə səbəblərindən biri də bu amili aradan qaldırmaq olub. Quranda bu barədə kifayət qədər ayələr də mövcuddur. Lakin uzun illərdir ki, bir sual hər kəsi düşündürür - peyğəmbərlərə, imamlara, övliyalara və s. təzim, ehtiram və s. də pərəstiş və ibadət hesab olunurmu? Quran məntiqinə əsasən peyğəmbərlərə, Allah dostlarına təzim və ehtiram elə Allaha ehtiram etmək kimidir.

Lakin burda incə bir nüans bundan ibarətdir ki, eger təzim və ehtiramda təzim olunacaq obyektin ilahiliyinə, rəbbiliyinə və xalqiyyətinə (yaradan olmasına) etiqad olmazsa, bu pərəstiş və təzim olunan şəxsə ibadət hesab olunmaz".

Buna baxmayaraq ilahiyatçı xüsusilə qeyd etdi ki, bu məsələlərdə ifrata qətiyyən yol vermək olmaz: "Tarixdə bəziləri doğru-düzgün din anlayışına, tövhid ideologiyasına malik olmayan fərdlər peyğəmbər və övliyalara aşırı məhəbbətləri

mək: "İmamlara və övliyalara ifrata varmadan edilən təzim və ehtiramın dini baxımdan bir problemi yoxdur. Mirmövsum Ağa da bu övliyə və Allah dostlarından biridir. Təəssüf ki, bəziləri bu cür mübarək şəxsin adından istifadə edərək özlərinə rahat qazanc əldə etməyə çalışırlar. Analoji halla "Sahil" metrostansiyasının qarşısında rastlaşdım. Bir cavab oğlan əlində Mirmövsum Ağanın şəkillərini satırdı. Mənə yaxınlaşdı, bir az sorğu-sualdan sonra bu şəxsin nəinki

ibadət etməsi, heç ümumi dini bilgilərdən belə anlayışı olmadığını şahidi oldum.

Əfsus ki, belə neqativ hallar da qeyri-ənənəvi məzhəblərin əlinə bəhanə verir və onlar da bacardıqları qədər bu cür məsələləri qabardaraq ölkədəki inancların heysiyyəti ilə oynayıp, məmləkətdəki müsəlmanlar arasında fitnə toxumu səpirlər".

İlahiyatçı bu cür neqativ halların əsas səbəbini dini marifətliliyin zəif olması ilə əlaqələndirdi.

□ **Xalidə GƏRAY**

Manatın ucuzlaşması "Metropark"dan da yan keçməyib

Alicıların sayı barmaqla sayılacaq qədər azalıb, müştərilər bahalıqdan şikayətlənir...

Manatin devalvasiyası ticarət və əyləncə mərkəzlərinə də təsir edib. Onsuz da bahalı olan bu mərkəzlərdə qiymətlər manatın dəyərdən düşməsi ilə, necə deyirlər, kəllə çarxa çıxıb. Təbii ki, bahalı alıcıların sayına da təsir edib.

Əvvəllər müştəri əlindən tərpenmək mümkün olmayan "Metropark"da indi alıcı barmaqla sayılacaq qədər idi. Bura daxil olduğumuzda boşalan mağazalar, alıcı seyrəkliyi bizdə bir anlıq çaşqınlıq yaratdı. Əvvəllər insan əlindən iynə atan yerə düşməyən bir ticarət və əyləncə mərkəzinin birdən-birə bu qədər alıcı qıtlığı yaşaması insanda bir sıra suallar doğururdu.

Ticarət mərkəzinin müştəri ilə dolub-daşan kafeləri, sineması, uşaqlar üçün olan bölümlərdə indi nə alıcı, nə də əylənən, gülüşən balacalar gözə dəyirdi. Alıcı qıtlığını baxmayaraq qiymətlərdə yenə dəyişiklik, ucuzlaşma müşahidə etmədik. Hətta bir sıra mağazaların vitrinlərinə 30, 50, 70 faizlik endirim yazılsa da qiymətlər alıcının cibinə uyğun deyildi.

Satıcılar da alıcı qıtlığının olduğunu təsdiqləyirdilər. Jurnalist olduğumuzu bilib danışmaqdan çekindikləri üçün biz də özümüzü alıcı kimi təqdim edib, həm paltarların qiyməti, həm də alıcılarla dolub-daşan "Metropark"ın indi niyə boşal-

masının səbəblərini öyrənməyə çalışdıq. İlk olaraq alıcı olmadığı üçün bekarçılıqdan mürgüləyən satıcıya - uşaq paltarları satılan mağazaya yaxınlaşdıq. Müştəri zənn edib sevinən və geyimləri bizə bir-bir təqdim edən satıcı xanımdan qiymətlərin bahalığının səbəbini soruşduq: "Bizim uşaq geyimlərimiz Türkiyədən gətirilir və keyfiyyətli məhsullardır. Ona görə də bir az baha ola bilər. Alıcılar azaldığı üçün 30 faiz endirim də etmişik".

Bəzən günə heç bir ədəd də olsa paltar sata bilmədiyini deyən satıcı hazırkı vəziyyətin manatın devalvasiyası ilə əlaqəli olduğunu bildirdi: "Əvvəllər o qədər alıcı olurdu ki, öncə hansı alıcını yola sala q deyə düşünür, müştəriyə çata bilmirdik. İndi isə mağazaya giren yoxdur".

Digər geyim mağazasının satıcısı da alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsindən gileyəndi: "Camaatda gəlib nəsə almağa pul yoxdur. Biz də boş-boş otururuq. Geyimlərə 50 faiz endirim etməmizə baxmayaraq yenə alıcı yoxdur. Gəlib baxırlar, ancaq almırlar. Alan olsa da bahalı bir şey almır. Bura təzə açılanda və iki ay əvvəl qədər yaxşı idi. Müştərilərimiz bol olurdu".

"Metropark"ın kafeləri də müştərisizlikdən əziyyət çəkir. Əvvəllər dolub-daşan masalarda indi kofe içən tək-tək insanlar gözə dəyirdi. Hətta bəzi kafelərdə ümumiyyətlə, müştəri yox idi. Di gəl, müştərilərin olmamasına baxmayaraq qiymətlər olduğu kimi - "ceyran belində" qalmaqda idi.

Ticarət və əyləncə mərkəzinin uşaqlar üçün nəzərdə tu-

tulan 4-cü mərtəbəsində isə həyat sanki donmuşdu. Burada uzağı 4-5 nəfər uşaq var idi. Buna görə də əksər atraksionlar işlədilmirdi. Uşaqların buradakı atraksionlardan istifadə edə bilməsi üçün valideyn əvvəlcə 2 manat verib kart almalı

daha sonra isə həmin karta 10,

20 ya da 30 manat pul yükləməlidir. Əvvəllər atraksionların üzərində qiymətlər olsa da, indi yox idi.

Uşaqlarını əylənməyə gətirən Vüsal Əhmədov 10 manatlıq kartla uşağın 2-3 atraksiondan istifadə edə bildiyini dedi: "Hər şey bahadır. Həm atraksi-

onun üzərində qiymət olmadığı üçün eləcə kartı vururuq. Ondan sonra qiymət çıxır. Bura baha olsa da, uşaqları hər dəfə bu cür yerlərə də gətirməliyik ki, uşaqlar maraqlı nəşə görsün. Bu uşaqdır, 3 atraksionla kifayətlənir. Yenə istəyir. Məcbur 20 manatda əlavə yüklədim".

Nəvəsini əyləndirmək üçün bura üz tutan Şəfiqə Mehdiyeva da eyni fikirdə idi. O, atraksionların qiymətinin ucuz olmasını istədiyini dedi: "Qiymətlər 3 manatdan başlayır. Amma çox istərdim ki, bu cür yerlərdə heç olmasa, həftədə 1-2 dəfə qiymətlər 1-2 manat olsun. Elə valideynlər var ki, uşaqlarını bu cür yerə gətirməyə imkanı çatdır. O uşaqlar heç bu cür yerlərin varlığından xəbərdar olmur. Elə mənim nəvəm kimi. Təqəddümü alıb ilk dəfədir nəvəmi "Metroparka" gətirdim. 20 manat pul xərcləmişik. Amma nə etmək olar".

Uşaqlar üçün nəzərdə tutulan kafedə heç kim yox idi. Burada adicə bir tikə toyuğun qiyməti 5 manat 50 qəpik, sezar salata isə 4 manata satılırdı. Uşaqlarını əyləndirməyə gətirənlərdən "atraksionlardan sonra övladınızla kafedə oturmaqçısınızmı" sual verdikdə aldığımız cavab demək olar ki, eyni oldu: "Kafe çox bahadır. 5 manat 50 qəpik verib uşağıma bir tikə orada toyuq yedirməkdənsə, özüm evdə o pulu bütöv bir toyuq alıb qızardaram. Övladım da yeyər".

□ **Günəl MANAFLI**
Fotolar müəllifindir

MUSAVAT

Son səhifə

N 82 (6110) 18 aprel 2015

Ən təsirli 100 adam

"TIME" jurnalı dünyanın ən təsirli 100 adamının siyahısını hazırlayıb. Bir çox sahədə çalışan şəxslərin adlarının olduğu 2015-ci ildən siyahısında liderlərin də adları var. Almaniyanın baş naziri Angela Merkel, Yunanıstan baş naziri Aleksis Cıpras, Rusiya prezidenti Vladimir Putin, İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu, Hindistanın baş naziri Narendra Modi, Küba prezidenti Raul Kastro və Amerika prezidenti Barak Obama builki siyahıda adları olan liderlərdir. Jurnalda adı keçən şəxslər arasındakı tanınmış məqalələri məşhur şəxslər yazıb.

Hindistan baş naziri haqda Obama yazıb: "Narendra Vaşinqtona gəldiyi zaman Martn Lutherin qəbrini ziyarət etdik.

Ölkələrimiz arasındakı din və millət fərqlilikləri haqqında danışıq". Merkel haqqında yazan

Ukrayna prezident Petro Porşenko onun Ukrayna böhranı haqqında etdiklərindən danışıb.

Xoşbəxtlik bahalı deyilmiş

İngiltərənin Bupa sığorta şirkəti insanların ən çox xoşbəxt edən dəyişikliklərin siyahısını hazırlamaq üçün araşdırma aparıb. Aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, insanı ən çox xoşbəxt edən şey pastelləri yeni dəyişdirilmiş yataqda yatmaqdır. İki min nəfərin iştirak etdiyi araşdırma nəticəsində məlum olub ki, insanların xoşbəxt edən şeylər yalnız bahalı əyləncələr deyil. Gündəlik həyatımızdakı kiçik detallar da bizləri xoşbəxt etməyə bəs edir. İnsanların xoşbəxt olmasına mane olan əsas faktorlar isə yuxusuzluq, pis davranışlar, pulsuzluq və pis hava şəraitidir. Xoşbəxtlik gətirən şeylər isə bunlardır:

- Pasteli yeni dəyişdirilmiş yataqda yatmaq;
- Üzdə günəşi hiss etmək;
- Kiminsə təşəkkürünü eşitmək;
- Təsadüfən pul əldə etmək;
- İnsanın özünə zaman ayırması;
- Ürəkdən gülmək;
- Təzə çörək;
- Başqaları üçün bir şeylər etmək;
- Çimmək.

60 artıq orta yaş hesab olunacaq

Texnologiya və tibdəki irəliləyişlər, qidalanma, yaşayış səviyyəsinin artması səbəbi insan ömrünün uzanması orta yaş anlayışını da dəyişdirib. Mütəxəssislər artıq 60 yaşlı insanların yaş deyil, orta yaş hesab edildiyini deyirlər. Avstriyadakı bir araşdırma mərkəzinin professorları yaşayış səviyyəsinə, tibbi xidmətlərini, texnologiya sahəsindəki irəliləyişləri nəzərə alaraq 60 yaşlı birinin modern dünya şərtlərində "yaşlı" deyil "orta yaşlı" kateqoriyasına aid olduğunu iddia ediblər. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, yaşlılıq anlayışı fərdi olaraq hesablanır. 200 il əvvəl 60 yaşında bir insan çox yaşlı hesab edilirdi. Artıq 60 yaşında olan insanlar cəmiyyət üçün olduqca yararlı hesab edirlər. İnsanların yaşı hərəkət qabiliyyətinə, digər insanlarla münasibətinə və iş gücünə görə hesablanmalıdır.

At maskası ilə insan daşıyır

Çində bir adam oğlunun müalicəsi üçün bütün pulunu xərclədiyi üçün imkansızlıqlar səbəbi ilə qərbi yola əl atıb. Oğlunun müalicəsini davam etdirməyə çalışan ata at maskası taxaraq belində insanları gəzdirdi. Çen Yuntao adlı kəndli 9 yaşlı oğlunun xərcəng xəstəsi olduğunu öyrəndiyi gündən bəri onun xəstəxanaya xərclərini ödəmək üçün əlindən gələni edib. Bütün pulunu xərclədikdən sonra başqa bir tapan bilməyən fədakar ata at maskası taxaraq küçədəki insanları gəzdirməyə başlayıb. 2011-ci ildən bəri müalicə edilən uşağın müalicəsinin nə vaxt bitəcəyi bəlli deyil.

1 yaşda rekord qazanc

Moda sevenlərin tez-tez mürciət etdikləri sosial şəbəkələrdən olan İnstagramın ən gənc izləyicilərindən biri olan körpə qız ayda 7 min 500 dollar qazanır. 14 aylıq Milli-Belle Diamond sosial şəbəkədə reklam etdiyi mallara görə gündəlik pul alır. 14 aylıq olan balaca qızın indi kiçik bir sərvəti var. Milli-Bellenin anası hər gün ən az bir reklam aldıqlarını və hər reklam üçün 250 dollar tələb etdiklərini deyir. Ona görə də balaca qızın aylıq qazancı 7500 dollardan az olmur. 115 min təqibçisi olan qızı anası əvvəlcə onun şəkillərini qohumlar, dostları ilə paylaşmaq üçün İnstagram hesabı açıb. Daha sonra qızının təqibçilərinin artdığını gördüyü üçün reklam təklifləri alıb və pul qazanmağa başlayıb.

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300

QOÇ - Səmərelili vaxt yaşayacağınız ehtimal olunur. Xüsusən də sevgi münasibətlərində xoş duyğulara sahib olacaqsınız. Sizə kömək etmək istəyənlərə qarşı şübhələrinizi aradan qaldırın.

BUĞA - Bu qədər dözmüsünüz, bir az da səbr edin. Nəzərə alın ki, bu gözəl gün sizə böyük sürprizlər vəd edir. Amma ulduzlar daha çox fəaliyyətlə məşğul olmağınızı məsləhət görür.

ƏKİZLƏR - Ulduzların düzümü əsəbi situasiyalardan uzaq olmağınızı, əvəzində aktivliyi artırmağınızı tövsiyə edir. Axşama yaxın maddi durumunuz yaxşılaşmalıdır. Gərginliyə həvəs göstərməyin.

XƏRÇƏNG - Yeni tanışlarınız sayəsində bəzi problemləriniz həll oluna bilər. Sadəcə olaraq, bu işdə prosesləri lazımı istiqamətə özünüz yönəltməlisiniz. Ötən səhvlərinizi təkrarlamayın.

ŞİR - Bu təqvim sizin üçün əlamətdar olacaq. Ən azı maraqlı və sevindirici xəbərlər eşidəcəksiniz. Qonşu və qohumlarla mülayim davranın. Sevgi münasibətlərində də uğurlarınız gözlənilir.

QIZ - Əgər səhhətiniz gümrədirsə, ixtiyarınızda olan bu gündə probleminiz olmayacaq. Yeni və böyük işlərə başlamaq üçün əlinizə fürsət düşəcək. Evinizə qonaq gələcəyi gözlənilir.

TƏRƏZİ - Yaxşı olar ki, bu ərafəni dini ayinlərə həsr edəsiniz. Əgər vaxtınızın çoxunu İlahiyə dualar etməklə başa vursanız, bunun savabı daha çox olacaq. Sevindirici hadisələr də gözlənilir.

ƏQRƏB - Ötən üç günü müəyyən gərginliklə başa vursanız da, bu gündən etibarən vəziyyət xeyli dəyişəcək. Odur ki, nəticənin uğurlu olacağını nəzərə alıb təmkin göstərərək fəal olun.

OXATAN - Maddi firavanlığa qovuşmaq haqqında düşünməkdənsə, iş prinsipində aktivliyinizi artırın. Saat 15-17 arası maraqlı hadisələrin şahidi olacaqsınız. Ailə üzvlərinizə qayğı göstərin.

OĞLAQ - Zəhmətinizə qiymət verilmərsə, əbəs yerə enerji itirməyə dəyməz. Ulduzlar özünü yer tapa bilmədiyinizdən xəbər verir. Yaxşı olar ki, fəaliyyəti istirahətlə kompensasiya edəsiniz.

SUTÖKƏN - Yeni əlaqələrdə kifayət qədər uğurlara nail olmaq üçün bir neçə şans qazanacaqsınız. Bu səbəbdən ünsiyyətdə olduğunuz adamlarla münasibətlərinizi dərinləşdirməyə çalışmalısınız.

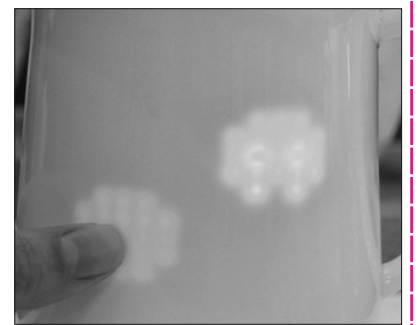

BALİQLAR - Hər mənada xoş ərafədir. Keçmişin ağrı-acısını da xatırlamasanız, daha füsunkar olar. Günü ikinci yarısında təzə xəbərlərin, sevindirici hadisələrin şahidi və iştirakçısı olacaqsınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Mesaj göndərən güldən

Çinin ODM adlı texnologiya şirkəti ağıllı güldən hazırlayıb. Yeni güldənla həm mesaj yazmaq, həm oyun oynamaq, həm də hava haqqında məlumat almaq mümkündür. Güldanın üzərində olan işıqla şüşə güldanı ağıllı güldana çevirir. Güldan altında olan xüsusi işıqların köməyi ilə enerji yığır. Güldanla internetə girərək musiqi dinləmək də mümkündür.

Şirkət güldandan əlavə çay içə biləcəyiniz ağıllı fincan da hazırlayıb.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ